КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ
«ЛЬВІВСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ»

Кафедра гуманітарної освіти

Програма підвищення кваліфікації
педагогічних працівників закладів освіти

«Основи штучного інтелекту та практичні інструменти для креативних уроків»

Програма підвищення кваліфікації розглянута і рекомендована
до затвердження на засіданні кафедри гуманітарної освіти
(протокол № 9 від 18.09.2026 р.)

Завідувачка кафедри Анна-Марія БОГОСВЯТСЬКА

Програма підвищення кваліфікації затверджена науково-методичною радою

(протокол № 6-3 від 01.10.2026 р.)

Голова науково-методичної ради Павло ХОБЗЕЙ

Розробники: Комунальний заклад Львівської обласної ради «Львівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти» (Богосвятська А.-М.І., кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри гуманітарної освіти КЗ ЛОР «Львівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти», Третяк Н.В., методист кафедри гуманітарної освіти КЗ ЛОР «Львівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти»).

Напрям підвищення кваліфікації: розвиток цифрової компетентності педагогічних працівників.

Розроблено на основі типової програми: Типова програма підвищення кваліфікації педагогічних та науково-педагогічних працівників з розвитку цифрової компетентності (затверджено 3 червня 2026 р., наказ № 871).

Термін дії програми: з 10.01.2027 до 10.01.2032 року.

Рецензенти:

Чушак Х.Я., доцентка кафедри освітньої політики, кандидатка політичних наук.

Палюшок Л.В., старша викладачка кафедри педагогіки КЗ ЛОР ЛОІППО.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Актуальність програми зумовлена стрімким розвитком технологій штучного інтелекту та необхідністю підготовки педагогічних працівників до їх свідомого, безпечного, етичного й педагогічно доцільного використання у професійній діяльності. Сучасні генеративні системи та спеціалізовані ШІ-платформи відкривають нові можливості для роботи з інформацією, документами, текстами, зображеннями, аудіо й відео, створення навчальних матеріалів, інтерактивних вправ, креативних завдань, диференціації навчання та організації індивідуальної, парної, групової й проєктної діяльності учнів. Водночас їх використання потребує сформованої ШІ-грамотності, критичного мислення, уміння перевіряти достовірність інформації, розпізнавати помилки та маніпуляції, дотримуватися принципів академічної доброчесності, авторського права, захисту персональних даних і цифрової приватності.

Програма спрямована на розвиток цифрової та ШІ-компетентності педагогічних працівників, опанування базової термінології й принципів роботи штучного інтелекту, ознайомлення з універсальними ШІ-асистентами та спеціалізованими платформами, а також формування практичних умінь інтегрувати їх у підготовку й проведення сучасних креативних уроків. Зміст курсу поєднує теоретичні основи, практичне опрацювання інструментів і створення навчальних продуктів, які можуть бути безпосередньо використані в освітньому процесі.

Цільова група: педагогічні працівники закладів освіти.

Обсяг (тривалість): 15 годин (0,5 кредитів ЄКТС).

Форма підвищення кваліфікації: інституційна (дистанційна).

Мета підвищення кваліфікації: розвиток цифрової та ШІ-компетентності педагогічних працівників, формування здатності свідомо, критично, безпечно й відповідально використовувати сучасні інструменти штучного інтелекту в професійній діяльності, добирати цифрові сервіси відповідно до педагогічного завдання, створювати освітній і творчий контент та інтегрувати ШІ в навчальну діяльність учнів для підвищення мотивації, активності, самостійності й креативності.

Завдання підвищення кваліфікації:

- сформувати системне уявлення про основні поняття, термінологію, принципи роботи, можливості та обмеження сучасних систем штучного інтелекту;

- розвинути ШІ-грамотність педагога, уміння критично оцінювати результати роботи нейромереж, перевіряти факти та розпізнавати недостовірний або синтетичний контент;
- поглибити розуміння етичних, правових і безпекових аспектів використання ШІ, академічної доброчесності, авторського права, захисту персональних даних і цифрової приватності;
- ознайомити слухачів з універсальними ШІ-асистентами та спеціалізованими платформами для роботи з інформацією, документами, навчальними джерелами та мультимедійним контентом;
- сформувати практичні уміння створювати за допомогою ШІ креативні завдання, інтерактивні вправи, навчальні ігри, візуальні, текстові, аудіо- та відеоматеріали;
- розвинути здатність педагогічно доцільно інтегрувати ШІ-інструменти в індивідуальну, парну, групову та проєктну діяльність учнів і оцінювати не лише продукт, а й процес роботи з ШІ.

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться/набуватимуться:

А.3. Інформаційно-цифрової, через здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, оперувати нею в професійній діяльності; ефективно використовувати наявні та створювати (за потреби) нові електронні (цифрові) освітні ресурси; використовувати цифрові технології в освітньому процесі (відповідно до рівня освіти, який надається).

Д.1. Інноваційної, через здатність застосовувати наукові методи пізнання в освітньому процесі; використовувати інновації в професійній діяльності; застосовувати інноваційні підходи до розв'язання проблем у педагогічній діяльності.

Очікувані результати навчання:

За результатами навчання слухач/слухачка:

- розуміє базові поняття, принципи роботи, можливості й обмеження штучного інтелекту, добирає та критично використовує універсальні й спеціалізовані ШІ-інструменти з дотриманням принципів безпечного, етичного й відповідального використання;
- створює за допомогою ШІ креативні завдання, інтерактивні вправи й мультимедійні навчальні матеріали, організовує відповідальну взаємодію

учнів із ШІ та оцінює самостійність, критичне мислення, творчий внесок і рефлексію.

Система та критерії оцінювання результатів підвищення кваліфікації:

Контроль та оцінювання знань слухачів проводиться послідовно й систематично: під час практичних занять, виконання інтерактивних вправ, аналізу кейсів, обговорення результатів групової роботи, вхідного та вихідного діагностування, виконання самостійної та індивідуальної роботи. На лекціях здійснюється експрес-контроль, що передбачає постановку конкретних запитань до теми. **Оцінювання вербальне.**

Курс **зараховується** за умови **відвідування не менше 50%** авдиторних занять та **виконання** індивідуальної роботи. Оцінювання індивідуальної роботи здійснюється за принципом **«зараховано / не зараховано».**

Особливості реалізації програми: дистанційна форма навчання, поєднання коротких теоретичних блоків, демонстрацій ШІ-інструментів, практичних вправ, групової взаємодії, творчих завдань і самостійної роботи.

Документ про підвищення кваліфікації: сертифікат видається відповідно до кількості прослуханих годин за умови відвідування не менше 50% занять та виконання індивідуальної роботи.

Вартість: безоплатний характер надання освітньої послуги для слухачів курсів підвищення кваліфікації за регіональним замовленням місцевих органів управління освітою, вартість згідно з кошторисом відповідно до порядку надання платних послуг для всіх інших категорій.

2. НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Зміст програми складається з 3-х модулів та 8-ми взаємопов'язаних тем.

На етапі завершення навчання за Програмою слухачі виконують індивідуальну роботу: створюють практично придатний фрагмент або комплект матеріалів до креативного уроку з використанням одного чи кількох інструментів штучного інтелекту. Оцінювання індивідуальної роботи здійснюється за принципом «зараховано / не зараховано».

Учасники, які відвідали не менше 50% занять та успішно виконали індивідуальну роботу, отримують сертифікат відповідно до кількості прослуханих годин.

Кількість годин, що відводиться на засвоєння змісту Програми, складає: 15 год., з них: 3 год. – лекційні заняття, 8 год. – практична робота, 3 год. – самостійна робота, 1 год. – інтеграційно-мотиваційне заняття.

Назва теми	**Кількість годин**				
	Лекції	**Практичні заняття**	**Самостійна робота**	**Контрольні заходи**	**Усього**
Інтеграційно-мотиваційне заняття					
Тема 0.1. Реєстрація учасників. Ознайомлення з програмою. Формування очікувань учасників.	-	1	-	-	1
Усього годин за заняттям	**-**	**1**	**-**	**-**	**1**
Модуль 1. Основи штучного інтелекту та ШІ-грамотність педагога					
Тема 1.1. Штучний інтелект: основні поняття, термінологія та принципи роботи. Історія виникнення ШІ.	1	-	-	-	1
Тема 1.2. Можливості та обмеження штучного інтелекту в освітньому процесі	-	1	-	-	1
Тема 1.3. Безпечне, етичне та відповідальне використання штучного інтелекту	-	1	-	-	1
Усього годин за модулем	**1**	**2**	**-**	**-**	**3**
Модуль 2. Сучасні ШІ-інструменти та платформи в професійній діяльності педагога					
Тема 2.1. Універсальні ШІ-асистенти для професійної діяльності педагога	1	-	-	-	1
Тема 2.2. ШІ-інструменти для роботи з інформацією, документами та навчальними джерелами	-	1	-	-	1
Тема 2.3. Спеціалізовані ШІ-платформи для створення освітнього та творчого контенту	-	2	-	-	2
Усього годин за модулем	**1**	**3**	**-**	**-**	**4**

Модуль 3. Практичні можливості штучного інтелекту для розробки креативних уроків					
Тема 3.1. Створення креативних завдань та інтерактивних вправ за допомогою ШІ	1	1	-	-	2
Тема 3.2. Інтеграція ШІ-інструментів у навчальну діяльність учнів	-	2	3	-	5
Усього годин за модулем	**1**	**3**	**3**	**-**	**7**
Разом годин за навчальною програмою	**3**	**8**	**3**	**-**	**15**

3. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

ІНТЕГРАЦІЙНО-МОТИВАЦІЙНЕ ЗАНЯТТЯ

(практичне, 1 година)

Тема 0.1. Реєстрація учасників. Ознайомлення з програмою. Формування очікувань учасників.

Презентація мети, завдань, структури, очікуваних результатів, правил взаємодії та критеріїв успішного завершення навчання. Визначення професійних запитів і очікувань слухачів. Первинна самооцінка досвіду та готовності до використання інструментів штучного інтелекту в професійній діяльності.

МОДУЛЬ 1. ОСНОВИ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ ТА ШІ-ГРАМОТНІСТЬ ПЕДАГОГА

(лекція, 1 година; практичне заняття, 2 години)

Тема 1.1. Штучний інтелект: основні поняття, термінологія та принципи роботи. Історія виникнення ШІ.

Поняття штучного інтелекту, нейронної мережі, генеративного штучного інтелекту та великої мовної моделі. Основна термінологія у сфері ШІ. Відмінності між традиційними цифровими сервісами, пошуковими системами та генеративними ШІ-моделями. Можливості сучасних ШІ-систем для роботи з текстами, зображеннями, аудіо, відео, документами та іншими типами цифрового контенту. Формування ШІ-грамотності як складової цифрової компетентності сучасного педагога.

Тема 1.2. Можливості та обмеження штучного інтелекту в освітньому процесі

Основні напрями використання штучного інтелекту в професійній діяльності педагогічного працівника. Застосування ШІ для пошуку ідей, структурування інформації, створення методичних матеріалів. Основні обмеження сучасних ШІ-систем: неточність, неповнота або застарілість інформації, упередженість відповідей, генерування неправдивих фактів і так звані «галюцинації» ШІ. Необхідність перевірки фактів, зіставлення інформації з надійними джерелами та критичного оцінювання результатів роботи нейромереж. Визначення ролі педагога як автора, редактора, експерта й відповідального користувача ШІ-контенту.

Тема 1.3. Безпечне, етичне та відповідальне використання штучного інтелекту

Принципи відповідального й етичного використання генеративного ШІ в освітній діяльності. Академічна доброчесність під час використання матеріалів, створених за допомогою нейромереж. Авторство, цитування, відповідальність за зміст і використання ШІ-генерованого контенту. Захист персональних даних, конфіденційної інформації та цифрової приватності під час взаємодії з ШІ-системами. Авторське право та особливості використання текстів, зображень, аудіо й відеоматеріалів, створених із застосуванням ШІ. Розпізнавання синтетичного контенту, дипфейків, маніпулятивної та недостовірної інформації. Формування в учнів критичного ставлення до результатів роботи ШІ та культури відповідального використання цифрових технологій.

МОДУЛЬ 2. СУЧАСНІ ШІ-ІНСТРУМЕНТИ ТА ПЛАТФОРМИ В ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ПЕДАГОГА

(лекція, 1 година; практичне заняття, 3 години)

Тема 2.1. Універсальні ШІ-асистенти для професійної діяльності педагога

Огляд сучасних універсальних чатботів та їхніх функціональних можливостей. Використання ChatGPT, Gemini, Claude, Grok, DeepSeek, Qwen та інших генеративних систем для роботи з текстовою, візуальною та мультимодальною інформацією. Робота із зображеннями, файлами та документами. Порівняння можливостей різних ШІ-моделей, визначення їхніх сильних сторін, обмежень і доцільності використання залежно від педагогічного завдання. Уточнення, редагування та вдосконалення результатів діалогу з нейромережею.

Тема 2.2. ШІ-інструменти для роботи з інформацією, документами та навчальними джерелами

Використання спеціалізованих ШІ-сервісів для роботи з навчальною, науковою та методичною інформацією. Можливості Gemini Notebook для опрацювання власних джерел: документів, статей, навчальних матеріалів, презентацій та інших інформаційних ресурсів. Пошук відповідей на основі завантажених джерел, створення стислих викладів, структурованих конспектів, запитань, тематичних добірок та навчальних матеріалів. Аналіз і зіставлення інформації з кількох джерел. Практичне використання ШІ-інструментів для

підготовки педагога до занять, самоосвіти та опрацювання професійної інформації.

Тема 2.3. Спеціалізовані ШІ-платформи для створення освітнього та творчого контенту

Огляд спеціалізованих ШІ-платформ, орієнтованих на створення навчального, творчого та мультимедійного контенту. Використання Kazka.fun та інших сервісів для генерування навчальних історій, казок, сюжетів і творчих текстів. Застосування ШІ-інструментів для створення презентацій, ілюстрацій, схем, інфографіки, навчальних карток, відеоматеріалів, аудіоконтенту та озвучення. Поєднання різних типів контенту в одному навчальному продукті. Використання мультимодальних можливостей ШІ під час підготовки до уроку та створення сучасного цифрового освітнього середовища (Suno, Vids, Napkin).

МОДУЛЬ 3. ПРАКТИЧНІ МОЖЛИВОСТІ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ ДЛЯ РОЗРОБКИ КРЕАТИВНИХ УРОКІВ

(лекція, 1 година; практичне заняття, 3 години;

самостійна робота, 3 години)

Тема 3.1. Створення креативних завдань та інтерактивних вправ за допомогою ШІ

Перетворення традиційної вправи на інтерактивне й творче завдання за допомогою ШІ. Практичне використання нейромереж для розроблення навчальних ігор, творчих розминок, вікторин, квестів, симуляцій, рольових ситуацій, навчальних карток, робочих аркушів, дошок вибору та квитків на вихід. Генерування завдань на дослідження, порівняння, аргументацію, пошук альтернатив, розв'язання проблем. Адаптація активностей до різних навчальних предметів та етапів уроку. Диференціація завдань за рівнем складності, темпом роботи, освітніми потребами та інтересами учнів.

Тема 3.2. Інтеграція ШІ-інструментів у навчальну діяльність учнів

Моделі використання ШІ під час індивідуальної, парної, групової та проєктної роботи. Організація діалогу учня з нейромережею: постановка запитань, уточнення відповіді, пошук помилок, зіставлення варіантів, перевірка фактів і вдосконалення результату. Створення учнями навчальних історій, пояснень, дослідницьких кейсів, моделей, сценаріїв, інструкцій та міжпредметних мініпроєктів. Оцінювання не лише кінцевого продукту, а й процесу роботи з ШІ: самостійності, аргументованості рішень, критичного мислення, творчого внеску

та рефлексії. Дотримання академічної доброчесності, захист персональних даних і відповідальне використання створеного контенту.

СИСТЕМА ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ

Контроль та оцінювання знань слухачів проводиться послідовно й систематично: під час практичних занять, виконання інтерактивних вправ, аналізу кейсів, обговорення результатів групової роботи, вхідного та вихідного діагностування, виконання самостійної та індивідуальної роботи. На лекціях здійснюється експрес-контроль, що передбачає постановку конкретних запитань до теми. **Оцінювання вербальне.**

На завершальному етапі навчання за програмою слухачі виконують **індивідуальну творчу роботу:** створюють практично придатний фрагмент або комплект матеріалів до креативного уроку з використанням одного чи кількох інструментів штучного інтелекту. Оцінювання індивідуальної роботи здійснюється за принципом **«зараховано / не зараховано».**

Індивідуальна творча робота вважається **зарахованою**, якщо:

1. **Відповідає обраній темі уроку та освітній меті**, враховує вікові особливості й навчальні потреби учнів;

2. **Має педагогічну доцільність і містить завдання** або матеріали, які сприяють активній, самостійній, творчій чи дослідницькій діяльності учнів;

3. **Становить цілісний і практично придатний продукт**, має зрозумілу структуру та може бути використана в освітньому процесі;

4. **Демонструє доцільне використання інструментів штучного інтелекту**, а створений за їх допомогою контент опрацьований, адаптований або уточнений педагогом відповідно до навчального завдання;

5. **Відповідає принципам відповідального використання ШІ:** перевірено достовірність інформації, дотримано академічної доброчесності та вимог щодо захисту персональних даних.

Робота вважається **не зарахованою**, якщо не відповідає більшості зазначених критеріїв або містить суттєві помилки, що унеможливлюють її використання в освітньому процесі.

Курс зараховується за умови **відвідування не менше 50%** авдиторних занять та **виконання** індивідуальної роботи.

ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ:

1. Штучний інтелект, нейронні мережі, генеративний ШІ та великі мовні моделі: основні поняття й принципи роботи.

2. Можливості та обмеження сучасних ШІ-систем у професійній діяльності педагога.

3. «Галюцинації» ШІ, упередженість і перевірка достовірності згенерованої інформації.

4. Безпечне, етичне та відповідальне використання ШІ: академічна доброчесність, авторське право, захист персональних даних.

5. Універсальні ШІ-асистенти: ChatGPT, Gemini, Claude, Grok, DeepSeek, Qwen та їх педагогічні можливості.

6. ШІ-інструменти для роботи з документами, власними джерелами та навчальною інформацією.

7. Спеціалізовані ШІ-платформи для створення презентацій, ілюстрацій, схем, інфографіки, аудіо- й відеоконтенту.

8. Створення креативних завдань, навчальних ігор, вікторин, квестів, симуляцій і рольових ситуацій за допомогою ШІ.

9. Диференціація навчальних активностей за рівнем складності, темпом роботи, освітніми потребами та інтересами учнів.

10. Інтеграція ШІ в індивідуальну, парну, групову й проєктну діяльність учнів та оцінювання процесу роботи з ШІ.

4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Нормативно-правові документи

1. Закон України «Про освіту». Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text

2. Закон України «Про захист персональних даних». Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17#Text

3. Закон України «Про авторське право і суміжні права». Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-20#Text

4. Міністерство освіти і науки України. (2024). Інструктивно-методичні рекомендації щодо запровадження та використання технологій штучного інтелекту в закладах загальної середньої освіти. https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/news/2024/05/21/Instruktyvno.metodychni.rekomendatsiyi.shchodo.SHI.v.ZZSO-22.05.2024.pdf

5. Закон України «Про академічну доброчесність та штучний інтелект» (введення в дію 31.07.2026 р.). https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4742-20#Text

6. Типова програма підвищення кваліфікації педагогічних та науково-педагогічних працівників з розвитку цифрової компетентності (затверджено 3 червня 2026 р., наказ № 871) URL: https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennia-typovoi-prohramy-pidvyshchennia-kvalifikatsii-pedahohichnykh-ta-naukovo-pedahohichnykh-pratsivnykiv-z-rozvytku-tsyfrovoi-kompetentnosti

Основна література

1. Богосвятська А.-М. 7 способів використання штучного інтелекту для педагогів // Педагогічна думка. – 2026. – №1. С. 53–64. URL: https://drive.google.com/file/d/1qFJoz4j8zitSwTW9-fCLXUsZpazXmuKB/view

2. Богосвятська А.-М.І. Практичний навігатор: штучний інтелект на уроках української мови і літератури. Електронне видання, 37 с. URL: https://drive.google.com/file/d/1YAs41WlDAlHNmX7ndIt7cTp_1AHdyPxB/view?usp=sharing

3. Коваленко, В., & Шишкіна, М. (2025). Модель відкритого освітнього середовища з елементами штучного інтелекту для професійного розвитку педагогічних кадрів. Наукові записки. Серія: Педагогічні науки, 2025-05-26 (219), 43-49. URL: https://pednauk.cusu.edu.ua/index.php/pednauk/article/view/2226

4. Міністерство цифрової трансформації України. Словник термінів у сфері штучного інтелекту. Версія на червень 2026. URL:

https://storage.thedigital.gov.ua/files/9/39/18441baf603a192429ecac57b7076394.pdf

5. Морзе Н., Базелюк О., Воротнікова І., Дементієвська Н., Захар О., Нанаєва Т., Чернікова Л. (2019). Опис цифрової компетентності педагогічного працівника. Відкрите освітнє е-середовище сучасного університету, 1–53. URL: https://openedu.kubg.edu.ua/journal/index.php/openedu/article/view/263#.XY2zm0YzaUk

6. Сукачова Г. ШІ на уроках мови та літератури. 2025 р. URL: https://youtu.be/I_GkH9Xz7zY?si=NA4dvK_v1g48Axx2

7. Цукор Л. Методики використання ШІ на уроках української мови. 4 лютого 2026 р. URL: https://www.youtube.com/live/eC631STonRA?si=8_-SI082qMPcZLjN

8. Штучний інтелект – асистент сучасного вчителя : навч.посібн. / С.Доценко, В. Ворожбіт-Горбатюк, Т. Собченко, М. Корнієнко. Харків : Вид-во «Ранок», 2025. 176 с.

Електронні ресурси

1. Державна освітня екосистема для учнів, батьків і вчителів «МРІЯ». URL: https://mriia.gov.ua/app

2. Міністерство цифрової трансформації України. (n.d.). Національна онлайн-платформа цифрової грамотності «Дія.Освіта». URL: https://osvita.diia.gov.ua/

3. Міністерство цифрової трансформації України. (n.d.). Цифрограм для вчителів. Дія.Освіта. URL: https://osvita.diia.gov.ua/digigram

4. Міністерство цифрової трансформації України. (n.d.). Цифрові навички для вчителів. URL: https://osvita.diia.gov.ua/courses/serial-iz-tsyfrovoi-hramotnosti-dlia-vchyteliv

5. Міністерство цифрової трансформації України. (n.d.). ChatGPT: ваш особистий асистент у роботі, навчанні та житті. URL: https://osvita.diia.gov.ua/courses/chatgpt-your-personal-assistant-for-work-study-and-life